

KOKAVSKÉ AKTUALITY

VYDÁVA: Obecný úrad Liptovská Kokava
ROČNÍK: XI.

ČÍSLO: 3
JÚL-AUGUST-SEPTEMBER 2011

V tomto čísle nájdete:

- Z činnosti OcÚ a z rokovania OZ
- Roľnícke družstvo
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Urbariát
- Cirkevná rubrika
- Školské okienko
- Jubilanti
- Niečo pre gazdinky
- Turistika

• Jesenné práce na Roľníckom družstve

Z činnosti OcÚ a z rokovania OZ

Júl

- účtovná závierka prác na Rekonštrukcii miestnej infraštruktúry obce Liptovská Kokava
- príprava doplnku VZN o miestnych daniach a poplatkoch (parkovanie motorových vozidiel)

• Prevoz starej autobusovej zastávky k cintorínu

August

- schválenie vypracovania plánu obnovy verejnej kanalizácie v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. na náklady LVS a.s. Liptovský Mikuláš
- riešenie viacerých nelegálnych vývozov odpadu do okolia obce

- schválenie VZN o poplatkoch podľa školského zákona č. 245/2008 Z.z. v materskej škole, školskej družine a školskej jedálni

• Výkup ovčej vlny v obci

September

- príprava vypracovania doplnku Územného plánu obce v zmysle požiadaviek viacerých občanov
- prieskum trhu na ocenenie geotermálneho vrtu
- rokovanie so SPP Žilina o odkúpení plynárenského zariadenia od obce (rozvod plynu na Krúhoch)
- rokovanie so SSE Žilina o preplatení projektových prác na elektrozariadení v lokalite Krúhy

Roľnícke družstvo

Pre poľnohospodárov je letné obdobie najťažšie. V lete sa rozhoduje v najväčšej miere o ekonomike družstva. Počas troch letných mesiacov sme previedli druhú a tretiu kosbu krmovín. Tretia dekáda augusta je v našich podmienkach obdobie žatvy.

V septembri sme zasiali oziminy, raž na 52 ha a pšenicu na 56 ha. V priebehu troch dní sme pozbierali kukuričnú siláž z výmery 55 ha. Tohtoročné úrody obilovín a krmovín boli nadpriemerné. Obiloviny boli zasiate na výmere 160 ha. Priemerná hektárová úroda je 42 q. Najlepšie sypal jačmeň 47q / ha, najmenej ovos 32q / ha. Slabšie úrody ovsa boli spôsobené poľahnutím, a tiež z veľkej časti zničením divou zverou. Ovos sme zbierali až 14. septembra.

Pestovali sme aj ozimnú repku. Úroda bola slabá len 18q / ha, a z tohto dôvodu sme repku v tomto roku nezasiali. V letnom období naši zamestnanci, najmä pracovníci z úseku mechanizácie, odvedli veľký kus práce, za čo im patrí poďakovanie.

Na úseku živočíšnej výroby sa nám v tomto roku tiež darí. Konečne sa zastabilizovala cena mlieka. Mlieko na našom RD je hlavný tržný produkt. V odchove HD dosahujeme dobré výsledky.

Pracovníci na úseku investičnej výstavby v letnom období pracovali na rôznych prácach. Betónovali okolie silážnych jám, urobili mostík cez potok smerom na Diely a momentálne pracujú na oplotení hospodárskeho dvora.

Na VČS v marci 2011 bolo prijaté uznesenie, kde v našich stanovách bolo zakotvené, že RD bude vyplácať vyrovnávací podiel dedičom po bývalých členoch vo výške 500 €. S týmto záväzkom sa máme vysporiadať do

• Miroslav Petrík, Štefan Jurčo a Libor Porubán pri betonáži mostíka

31. 12. 2012. Ku koncu septembra sme vyplatili 97 vyrovnávacích podielov v celkovej výške 48 500 €. V priebehu polroka sme vyhovelí všetkým žiadostiam. Táto úloha je už teraz splnená na takmer 95 %.

Okrem toho vyplácame vyrovnávací podiel aj členom, ktorí požiadali o zrušenie členstva. Od VČS požiadalo 36 členov o zrušenie členstva, z toho šiestnástim bol už vyplatený vyrovnávací podiel. V našich stanovách je uvedené, že po podaní žiadosti o zrušenie členstva bude vyrovnávací podiel vyplatený do jedného roka.

Záverom treba povedať, že prvých deväť mesiacov sme zvládli úspešne a dúfame, že to budeme môcť skonštatovať aj na konci roka.

Jozef Baláž
predseda RD

Obecný hasičský zbor

Operatívny prehľad požiarovosti v slovenskej republike za I. polrok 2011

Ukazovateľ	I. polrok 2010	I. polrok 2011	Porovnanie
Počet požiarov	5 825	8 372	+ 2 547
Priame škody (€)	22 390 625	14 066 750	- 8 323 875
Počet usmrtených osôb	20	36	+ 16
Počet zranených osôb	117	138	+ 21
Uchránené hodnoty (€)	108 413 410	112 444 130	- 4 030 20

Najviac požiarov – 3 201 vzniklo v marci a v apríli 1 921 požiarov. Najčastejšie horeli trávnaté porasty (3 445), skládky odpadov (1 316), lesné porasty (173) a poľnohospodárske plochy (148).

Z hľadiska hodnotených odvetví ekonomických činností najvyššiu požiarovosť vykazuje poľnohospodárstvo v ktorom bolo zaevidovaných 1 498 požiarov. Priame materiálne škody dosiahli výšku 429 115 €. Pri týchto požiaroch bolo päť osôb zranených.

Druhé miesto z hľadiska počtu požiarov patrí nakladaniu s odpadom (1 190 požiarov s celkovou škodou 127 450 €).

V bytovom hospodárstve vzniklo 1 098 požiarov, následkom ktorých bolo 23 osôb usmrtených a 100 osôb zranených a priama materiálna škoda bola vyčíslená na 2 955 255 €. Najviac usmrtených a zranených osôb bolo pri požiaroch v rodinných a bytových domoch (v rodinných domoch bolo usmrtených 17 osôb a 56 bolo zranených a v bytových domoch zahynuli 4 ľudia a 35 sa zranilo).

V odvetví priemyselnej výroby vzniklo 120 požiarov so škodou 3 236 450 € (ide o najvyššiu priamu materiálnu škodu so všetkých sledovaných odvetví), tri osoby boli pri týchto požiaroch zranené.

V cestnej doprave bolo zaznamenaných 555 požiarov so škodou 2 630 115 €, dve osoby boli usmrtené a desať osôb bolo zranených. Najčastejšie horeli osobné automobily (399) a nákladné automobily (58).

Najčastejšou príčinou vzniku požiarov bola nedbalosť a neopatrnosť dospelých osôb – 6 058 prípadov. Úmyselne bolo zapálených 546 požiarov s priamou materiálnou škodou 2 831 380 €.

Z údaj o požiarovosti za I. polrok 2011 vyplýva, že na Slovensku vzniklo denne priemerne 23 požiarov s priamou škodou 38 539 €.

6.8.2011 sa kolektív mladých hasičov zúčastnil hasičskej súťaže o pohár DHZ Liptovská Ondrašová. Mladý hasiči z našej obce sa umiestnili na 1. mieste.

Dňa 20.8.2011 sme sa zúčastnili 6 ročníka súťaže železných hasič v ČR, družobnej obci Ludgeřovice. Jednalo sa o súťaž – simuláciu zásahovej činnosti hasiča. Súťažilo sa v kompletnom zásahovom obleku. Našu obec reprezentovali tieto dvojice: Tomáš Taragel - Matej Fronko s umiestnením na 10. mieste a Martin Mudroň – Ján Ďuriš s umiestnením na 16 mieste z 25 súťažných dvojíc z ČR, SR a Poľska. Obecný hasičský zbor Lipt. Kokava ďakuje za reprezentáciu našej obce.

27.8.2011 sme sa zúčastnili 7. ročníka o pohár DHZ Liptovský Mikuláš. Len chcem spomenúť, že tieto súťaže sa konajú vo večerných hodinách na námestí pri obchodnom dome služieb. Súťaže sa za našu obec zúčastnili muži ktorí sa umiestnili na 7 mieste s časom 30,17 sek.

20.8.2011 do stavu manželského vstúpil náš člen DHZ Ján Glos. Členovia výboru DHZ zablahoželali novomanželom, všetko najlepšie na spoločnej ceste životom a odovzdali pamätný darček.

Na jarmočných dňoch **24.9.2011** sme sa zúčastnili súťaže II. ročníka o putovný pohár primátora mesta Lipt. Hrádok. DHZ Lipt. Kokava sa umiestnil na 1. mieste a tak na rok, putovný pohár ostáva v našej obci.

1. októbra 2011 sa kolektív mladých hasičov zúčastnil jesenného branno - športového dňa v obci Žiar.

Popis trate:

1. požiarňa ochrana I.
2. streľba zo vzduchovky
3. viazanie uzlov
4. hod granátom
5. hasičské signály
6. požiarňa ochrana II.
7. zdravotná príprava
8. topografia
9. grafické značky

Mladí hasiči z našej obce mali vytvorené dve družstvá po piatich členov. Celkove sa naše kolektívy umiestnili na 1. mieste a na 12. mieste z 19. kolektívov mladých hasičov.

Informácia: V zmysle zákona č. 314/2001 Z.z., o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov, budú v mesiaci november a december vykonané preventívne

protipožiarne kontroly rodinných domov, obytných domov a FO podnikateľov v obci Liptovská Kokava.

OBEC

§ 23 zákona o ochrane pred požiarimi

- (1) **Obec**
 - a) *vykonáva preventívne protipožiarne kontroly,*
 - b) *rozhodnutím ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo k sťaženiu záchrany osôb a majetku a kontroluje plnenie týchto opatrení,*
 - c) *rozhoduje o vylúčení vecí z používania,*
 - d) *určuje veliteľ a zásahu.*
- (2) *Podrobnosti o obsahu a o lehotách vykonávania preventívnych protipožiarnych kontrol ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.*

§ 24

- (1) **Účelom preventívnych protipožiarnych kontrol podľa § 23 je preverovanie dodržiavania povinností ustanovených v tomto zákone**
 - a) **v objektoch právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľa, v ktorých nevykonáva štátny požiarň dozor podľa § 25 ods. 1 písm. a) a i) okresné riaditeľstvo,**
 - b) **v rodinných domoch okrem bytov, obytných domoch okrem bytov a v iných stavbách vo vlastníctve alebo v užívaní fyzických osôb.**
- (2) **Obec vytvára** na vykonávanie preventívnych protipožiarnych kontrol **kontrolné skupiny obce**, do ktorých zaraďuje fyzické osoby s ich súhlasom, pričom prihliada najmä na ich odborné predpoklady. **Obec ustanovuje vedúceho kontrolnej skupiny** obce po prerokovaní s Dobrovoľnou požiarňou ochranou a s inými občianskymi združeniami na úseku ochrany pred požiarimi a zabezpečuje ich školenie.
- (3) **Obec upozorňuje prostredníctvom kontrolných skupín obce** pri vykonávaní preventívnych protipožiarnych kontrol **fyzické osoby a príslušných zamestnancov právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľa** na zistené nedostatky, požaduje ich odstránenie bez zbytočného odkladu a na tieto účely poskytuje potrebné informácie a vysvetlenia. **Nedostatky, ktoré nemožno odstrániť bez zbytočného odkladu, kontrolné skupiny obce oznamujú obci, ktorá rozhodnutím uloží lehoty na odstránenie nedostatkov.**

Vykurovacie obdobie:

Vážení občania, blíži sa vykurovacie obdobie. Vykurovacie obdobie je jedno zo závažných časových úsekov, kedy je nebezpečenstvo vzniku požiarov väčšie. Vyžaduje to preto od každého z nás, ktorí prichádzame do styku s vykurovacími zariadeniami, venovať im zvýšenú obozretnosť a disciplinovanosť.

Preto i v tomto období je potrebné venovať vykurovaniu zvýšenú pozornosť zo strany všetkých občanov.

Príčiny vo vykurovacom období sa každoročne opakujú. Ide hlavne o nevyhovujúci stav, nesprávnu obsluhu, inštaláciu a umiestnenie vykurovacích telies do blízkosti horľavých predmetov, prípadne sušenie horľavých ma-

terialov pri týchto telesách. Tiež používanie otvoreného ohňa a manipulácia so žeravým popolom môže byť príčinou požiaru. Nevyhovujúca konštrukcia komínov, zamurované trámy, špáry v komínoch a iskry, sú tiež časté príčiny požiarov. Svoju úlohu a nie malú, tu zohráva aj ľudský činiteľ – ľahostajnosť, lajdáctvo, porušovanie požiaro-bezpečnostných predpisov a nariadení o ochrane pred požiarom.

BEZPEČNÉ VZDIALENOSTI SPOTREBIČA A DYMOVODU OD HORĽAVÝCH PREDMETOV A HORĽAVÝCH LÁTK

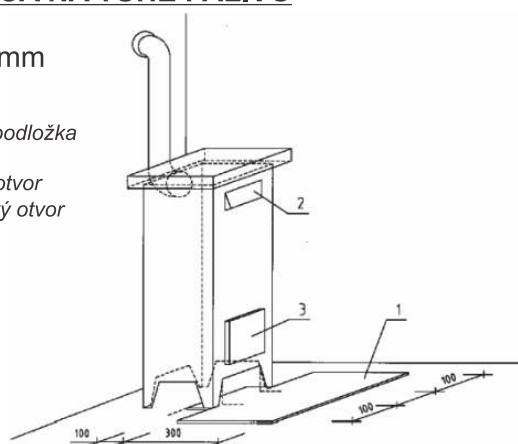
Spotrebiče podľa druhu paliva a elektrotepelné	Bezpečnostná vzdialenosť (v mm)
tuhé vo všetkých smeroch	80
kvapalnú vo všetkých smeroch	0
plynnú vo všetkých smeroch	40
infražiarici na plynne palivo a) od hornej hrany	0
b) v smere sálania	80
c) v ostatných smeroch	0
elektrotepelné vo všetkých smeroch	500
elektrický infražiarici a) od hornej hrany	40
b) v smere sálania	0
c) v ostatných smeroch	20
	0

PRÍKLAD UMIESTNENIA OCHRANNEJ PODLOŽKY SPOTREBIČA NA TUHÉ PALIVO

Rozmery v mm

Vysvetlivky:

- 1 – ochranná podložka spotrebiča
- 2 – prikladací otvor
- 3 – popolníkový otvor

PRÍKLAD UMIESTNENIA OCHRANNEJ PODLOŽKY PRI SPORÁKU A KOZUBE S UZATVORENÝM OHNISKOM

Vysvetlivky:

- 1 – ochranná podložka chrániaca podlahu z materiálov triedy reakcie na oheň B, C, D, E alebo F pred jeho tepelnými účinkami a pred náhodne vypadnutými časťami paliva
- 2 – prikladací otvor
- 3 – popolníkový otvor

Urbariát

Letné práce sme začali prvým júlovým týždňom. Na prácach sa podieľala prázdninujúca mládež z našej obce. Chlapci uhadzovali haluzinu a dievčatá vyžíňali sadenice od nežiadúcej vegetácie. Oplotila sa zadná časť porastu Horička. Tento porast je silne napádaný zverou, ktorá nám spôsobuje veľké škody na mladých lesných kultúrach. Práce sme ukončili 10.8. malou opekačkou na chatke poľovného združenia Pod Dlhou.

Ťažba dreva v treťom štvrtroku pokračovala spracovávaním chrobačiarov a pomiestnej vetrovej kalamity. Od začiatku roka je vyťažené cca 10500 m³ drevnej hmoty. Z tohto množstva bolo pre podielnikov vyrobené cca 800 priestorových metrov paliva. Dopyt po palive je za posledné roky ustálený na zhruba 1000 prm. Treba sa zamyslieť nad systémom vydávania paliva na podiel. Pri dnešnom modeli vydávania dreva v budúcnosti nastane situácia, že nebude možné pokryť potreby podielnikov. Vaše postrehy a názory vyhodnotíme. Z týchto poznatkov vytvoríme nový model vydávania palivového dreva.

V investičnej činnosti sme urobili rekonštrukciu lesnej cesty Pálenice-Kečka v dĺžke 1700 m. Táto cesta bola poškodená dažďovou vodou, ktorá presakovala z priľahlých porastov. Tento úsek bol posledný z lesných ciest, ktoré má naše spoločenstvo vo vlastníctve. Zvyšné úseky lesných ciest sú dostatočne upravené, niektoré ako mnohí viete, asfaltované.

Krásne jesenné počasie vytvorilo priestor na výlety do prírody. Dúfajme, že dážď ktorý pokropil vysušenú pôdu poteší hlavne zberačov hřibov. Prajeme im veľa pekných úlovkov.

Bartek Ján

Ľudové múdrosti

- Aj keď pri lese bývaš, neplytvaj palivom.
- Aj kohút je smelší na svojom smetisku. ...
- Aký vtáčik, taký spev, aký medveď taký rev, aký úplaz, taký šmyk, aké drevo, taký cvik.

Cirkevná rubrika

90-te výročie osamostatnenia Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Liptovská Kokava

Vážení a milí členovia nášho Cirkevného zboru,
ako aj ostatní naši spoluobčania!

Od posledného vydania obecných novín „Kokavské aktuality“ sa v živote nášho Cirkevného zboru toho udialo dosť, ale v tomto čísle sa budeme venovať len jednej výnimočnej udalosti. V nedeľu 2. októbra 2011 sme si v našom evanjelickom chráme Božom na slávnostných službách Božích pripomenuli osamostatnenie Cirkevného zboru od hybskej artikulárnej matko-cirkvi, ku ktorej sme patrili ako filia takmer 240 rokov až do roku 1921.

Na slávnostné služby Božie sme pozvali viacerých hostí, niektorí sa však pre svoju zaneprázdnenosť, alebo kvôli zdravotnému stavu ospravedlnili. Z pozvaných hostí sa ospravedlnili: brat farár Mgr. Ján Čatloš s manželkou, brat farár Mgr. Martin Vargovčák s manželkou, predsedníctvo Cirkevného zboru Liptovský Hrádok – Dovalovo a tiež aj predsedníctvo Cirkevného zboru Hybe – brat dozorca Ing. Arch. Ondrej Mrlian sa zúčastnil popoludňajšieho programu. Naše pozvanie prijali sestra seniorka Liptovsko-oravského seniorátu Mgr. Katarína Hudáková, ktorá na službách Božích poslúžila zvesťou slova Božieho, predsedníctvo Cirkevného zboru Pribylina, starosta obce Liptovská Kokava Ing. Július Porubän s manželkou, predseda Pozemkového spoločenstva bývalých urbarialistov Ján Bartoš s manželkou a tiež predseda Roľníckeho družstva Ing. Jozef Baláž.

Počas služieb Božích vystúpili so svojím programom deti z Detskej besiedky pod vedením Ivety Tarageľovej. Nacvičili zaujímavú scénu, ktorá pravdivo vykresľuje dnešnú modernú rodinu, veď v dnešnej dobe myslí na slovo Božie, spoločenstvo v chráme Božom už poväčšine len staršia generácia – starí rodičia, a naproti tomu mladá generácia myslí na bujarú zábavu, televíziu, a všetko ostatné, čo ponúka tento svet. Sestra seniorka Mgr. Katarína Hudáková v kázni slova Božieho nadviazala na túto scénu, a kázeň založila na texte z Evanjelia podľa Jána, 4. kapitoly, verše 1–14. Povedala, že „Je to dôležité, aby sme si pravidelne pripomínali, kde sú naše duchovné korene. Lebo iba ten, kto pozná svoju minulosť, môže rozumieť svojej prítomnosti a dokáže formovať zmysluplnú budúcnosť.“ Sestra seniorka vyzvala celý náš Cirkevný zbor, všetkých členov, aby sme nezapredali vieru v živého Spasiteľa Pána Ježiša Krista, aby sme nestratili to najcennejšie a najvzácnejšie, čo môže človek vo svojom živote získať a je to nad všetky poklady a krásy tohto pomínutelného sveta.

Naši predkovia-otcovia túžili po osamostatnení Cirkevného zboru, aby mohli mať svojho farára-kazateľa Božieho slova, ktorý by im slovo Božie zvestoval nedeľu čo nedeľu, vo sviatky i v bežný pracovný deň a nielen raz za tri mesiace ako tomu bolo do roku 1921. Dnes mnohým členom Cirkevného zboru stačí prísť do chrámu Božieho len raz, možno dvakrát alebo trikrát do roka, aby si splnili svoju každoročnú povinnosť. Ak by naši predkovia-otcovia mali takúto vieru, a chodili by do chrámu Božieho len raz, možno dvakrát alebo trikrát do roka na služby Božie, ešte dnes by Cirkevný zbor nebol samostatným Cirkevným zborom. Na slávnostných službách Božích sme teda mohli ďakovať Pánu Bohu za Jeho prenesmiernu milosť, že dal našim predkom-otcom silu viery a dotiahli zápas o samostatný Cirkevný zbor až do konca. Vrelá vďaka preto patrí Pánu Bohu za tých, ktorým nielen v minulosti ale aj dnes leží na srdci blaho a budúcnosť tohto Cirkevného zboru.

Po kázni slova Božieho potom v rámci pozdravov vystúpil aj zborový spevokol, ktorý zaspieval starosloviensky Otče náš.

Záver služieb Božích bol netradičný, lebo pri príležitosti 90-tého výročia osamostatnenia Cirkevného zboru sme spolu s pozvanými hosťami zasadili pred chrámom Božím „Strom reformácie“.

A prečo sme sadili „Strom reformácie“? „Stromy reformácie“ sa v tomto období sadia pri rôznych významných príležitostiach nielen na Slovensku, ale v celej Európe. Každá lutheránska cirkev, ktorá sa do tejto akcie zapojila má za úlohu do roku 2017 vysadiť 500 týchto „Stromov reformácie“, lebo v roku 2017 si pripomenieme presne 500 rokov od Lutherovej reformácie. Naša Evanjelická cirkev a.v. na Slovensku sa do tejto akcie tiež zapojila. Každý jeden vysadený strom nám má pripomínať odkaz reformácie, aby sme stáli na jedinom pevnom a živom základe, ktorým je náš Pán a Spasiteľ Ježiš Kristus.

Program pokračoval aj popoludní svojou druhou časťou, v ktorej vystúpili žiaci zo Základnej školy v Liptovskej Kokave pod vedením svojich vyučujúcich. V popoludňajšom programe odznela prezentácia

dejín nášho Cirkevného zboru rozdelená do viacerých blokov, pomedzi ktoré vystúpil pozvaný detský spevokol Zvonček z Cirkevného zboru Hybe.

Z Kroniky a z odprezentovanej histórie Cirkevného zboru vyberáme aspoň pár nasledujúcich riadkov...

V Kronike Cirkevného zboru sme sa o tejto udalosti dočítali nasledovné:

„Posledným kňazom filie Kokavy bol **Ján Šimkovic**, farár, senior v Hybiach. Pochádzal z Trnava. Vo svojej rodnej obci bol farárom 8 rokov a potom 35 rokov pôsobil ako farár, senior v Hybiach až do roku 1923, kedy ako dôchodca odchádza do Bratislavy, kde aj 10. októbra 1931 zomrel vo veku 77 rokov.

Veril, že zdravý život cirkvi môže povstať len zo zriadených zborov a tomto duchu pripravoval ako liptovský senior v Hybiach i osamostatnenie filiálneho Cirkevného zboru Liptovskej Kokavy.

V zápisnici zo dňa 15. januára 1922 o tom píše: Osamostatnenie Kokavy sme pripravovali temer 30 rokov, až konečne roku 1917 bolo osamostatnenie zásadne vypovedané, ale pohromu krvavej vojny bolo prevedenie tohto úmyslu odložené na príhodnejšiu dobu. Tu treba spomenúť, že príprava osamostatnenia Kokavy sa začala ešte pred účinkovaním Jána Šimkovicu, a to za jeho predchodcu, farára Jána Juraja Krausa. Svedčí o tom i komasačné pojednávanie v roku 1868 medzi kráľovským komorským panstvom Hrádok a obcou Kokava, kde obec žiadala o vydelenie pozemku (1 sésie) pre evanjelický kostol a faru, čo aj bolo prideľené. Veľkú zásluhu na tom mal vtedajší kokavský učiteľ – levíta – kantor Ján Ruman. Po smrti brata farára Jána Juraja Krausa, na filiálnom konvente 23. septembra 1888 na návrh dozorca Jána Ružiaka opäť padla otázka osamostatnenia Kokavy. Konvent odpovedal, že ešte nie, lebo materiálne pomery jej to nedovoľujú.

Až po 1. svetovej vojne a vyhlásení Československej republiky zaradila Synoda v Trenčianskych Tepliciach na svojom zasadnutí v roku 1921 na základe predložených dôkazov o životaschopnosti cirkvi, Kokavu medzi samostatné matkocirkevné zbory.

Seniorálna rada 15–tym bodom Zápisnice zo dňa 14. júla 1921 vypovedala a dištriktuálna rada 71–vým bodom 7. dištriktuálnej zápisnice dňa 31. augusta 1921 potvrdila osamostatnenie Kokavy ako osobitnej matkocirkvi v Liptovskom evanjelickom senioráte.

Takto teda zachytil túto významnú udalosť sám Ján Šimkovic, hybský farár a Liptovský senior vo vyššie citovanej zápisnici.

Rok 1921 je teda významným medzníkom v živote nášho Kokavského cirkevného zboru. Pri pozornom čítaní historických záznamov však zistíme, že Kokavský cirkevný zbor už raz krátku dobu samostatný bol a to v čase povstania Františka Rákoczyho v rokoch 1703–1709. Poďme sa teda trochu pozrieť aj na túto dávnejšiu históriu Kokavského cirkevného zboru.

Dejiny Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Liptovská Kokava siahajú do druhej polovice 16. storočia, keď obec Liptovská Kokava patrila pod správu farnosti v Dovalove. V tom čase sa Lutherova reformácia ujala na Hornom Liptove vďaka majiteľom hrádockého panstva Balassovcom (Balašovcom), ktorí horlivo napomáhali jej šíreniu.

Kanonická vizitácia Michala Segedina v roku 1560 zaznamenala, že dovalovský farár Gašpar Bachnatý (Bachraty, Baknachy), ordinovaný v Krakove, bol stúpencom reformačných myšlienok – „here- tik od podošiev nôh až do vrchhlavy, spolený s farárom

Leonardom vo Svätom Petre“. Vizitátor považoval Dovalovo dokonca za akési stredisko reformácie v hornom Liptove. Za šírenie reformačných myšlienok bol dovalovský farár Gašpar Bachratý na synode v Trnave 4. mája 1561 vyobcovaný z cirkvi spolu s ďalšími liptovskými farármi.

Liptovská Kokava ako filia patrila najprv k Dovalovu a to až do roku 1681. V tom čase mala Liptovská Kokava drevený kostolík, o ktorom sa nič bližšie nevie. V tomto drevenom kostolíku kokavským evanjelikom tajne zvestoval slovo Božie a prislúchoval sviatosti farár Ján Dianiš, vyhnaný z Dovalova.

Po takzvanom desaťročnom krutom prenasledovaní evanjelikov v Uhorsku (1871–1881), bola Kokava v roku 1682 pričlenená ako filia k evanjelickému artikulárnemu Cirkevnému zboru v Hybiach. Za povstania Františka Rákoczyho (1703–1709), Kokava figuruje ako samostatný Cirkevný zbor medzi 42 Cirkevnými zbormi Liptovského seniorátu. Po porážke povstaleckých rákoczyovských vojsk v roku 1709 boli evanjelici v Liptove pozbavení všetkých svojich

chrámov. Táto pohroma neobišla ani kokavských evanjelikov, ktorých bola v obci drvivá väčšina, keď prišli o svoj kostolík. Po povstaní Františka Rákoczyho (1709) až do roku 1921 opäť patrila Kokava ako filia k artikulárnemu Cirkevnému zboru v Hybiach.

Po vydaní Tolerančného patentu cisárom Jozefom II. v roku 1781, si kokavskí evanjelici zakladajú svoju prvú cirkevnú školu (1787), ktorá tu vykonala požehnanú výchovnú a misijnú prácu a zohrala významnú úlohu v ďalšom živote cirkvi a obce. Prvým učiteľom bol Ján Salmovský v rokoch 1787–1803. Od roku 1844 až do roku 1924 na tejto škole, v cirkvi i v celej obci požehnané pôsobil učiteľský rod Rumannovcov, podľa ktorých dostala pomenovanie aj škola v ktorej vyučovali – Rumannova škola.

V roku 1794 si kokavskí evanjelici postavili malú drevenú modlitebňu. Nárastom počtu evanjelikov v obci modlitebňa už na začiatku 19. storočia kapacitne nevyhovovala, a preto bolo nutné pomýšľať na stavbu väčšieho objektu. Realizovať túto myšlienku sa podarilo v roku 1816, keď si postavili tolerančný drevený kostol, bez veže. Posvätený bol 27. júla 1817 –

• Prvá škola Rumannova. – v pozadí vidieť tolerančný drevený chrám z roku 1817

v roku 300–tého výročia Lutherovej reformácie. Stál pod starou školou, v školskej záhrade. Služby Božie sa v ňom konali až do postavenia a posvätenia terajšieho chrámu Božieho v roku 1929.

Už koncom 19. storočia kokavskí evanjelici pomýšľajú na osamostatnenie Cirkevného zboru. V tom

• Tolerančný drevený kostol – v pozadí vidieť evanjelickú školu

čase je hybským a teda aj kokavským farárom liptovský senior Ján Šimkovic. Veril, že zdravý život cirkvi môže povstať len zo zriadených zborov a v tomto duchu pripravoval ako liptovský senior v Hybiach aj osamostatnenie filiálneho cirkevného zboru Liptovskej Kokavy. V Zápisnici zo dňa 15. januára 1922 o tom píše:

• Poškodený interiér dreveného chrámu pred zbúraním

„Osamostatnenie Kokavy sme pripravovali takmer 30 rokov, až konečne v roku 1917 bolo osamostatnenie vypovedané, ale pre pohromu krvavej

prevedenie tohto úmyslu odložené na príhodnejšiu dobu.“. Stalo sa tak v roku 1921 na synode v Trenčianskych Tepliciach. Prvým farárom Cirkevného zboru bol Ján Čierny (1923–1928), ktorý do Cirkevného zboru prišiel 2 roky po jeho osamostatnení.

- A čo pripravujeme, čo nás čaká?

Už v minulom čísle sme Vás informovali, že na najbližšiu nedeľu – t.j. 16. októbra 2011, pripravujeme zborový zájazd do Mníška nad Hnilcom spojený s návštevou baníckeho múzea. Tento zájazd sme boli nútení preložiť z minulého roka, lebo aj túto oblasť zasiahli zosuvy pôdy, ktoré so sebou strhli aj cestu. Mníšek nad Hnilcom je prvým Cirkevným zborom, v ktorom začínal náš zborový farár Mario Činčurák. Cirkevný zbor sa nachádza v bývalej baníckej oblasti, ktorú osídlili nemeckí baníci. V tomto Cirkevnom zbore je zachovaná vyše 300 ročná tradícia baníckej stráže v chráme Božom pri rôznych sviatkoch a slávnostiach. Súčasťou misijnej práce Cirkevného zboru je Posaunenchor – evanjelický trubačský zbor, ktorý tohto roku oslavuje 80-te výročie svojho založenia.

Pripravil: Mgr. Mario Činčurák - zborový farár

Školské okienko

Milí rodičia!

Všetci sme si vedomí toho, akú dôležitú úlohu zohrávame v živote našich detí – otvárame pred nimi svet a sme ich prvými učiteľmi. Dokonca aj vtedy, keď naše deti začnú výučbu v materskej škole a budú v nej ďalej pokračovať v škole, naša úloha sa nemusí obmedzovať na skúšanie z látky preberanej na hodinách alebo na kontrolu domácich úloh. Ak prejavíme záujem o to, čo sa deti čo v škole a budeme spájať ich novozískané vedomosti s tým, čomu sa venujú doma, motivujeme ich, aby sa lepšie učili a podporíme ich úsilie.

Veľmi dôležité je totiž vypestovať u detí pozitívny postoj k učeniu a taktiež vybudovať vieru vo vlastné schopnosti.

V dnešnej dobe už nepochybujeme o nutnosti učenia sa cudzích jazykov. Nikoho neprekvapuje skutočnosť, že stále viac slovenských detí začína s vyučovaním anglického jazyka vo veľmi rannom veku. Nestačí však zabezpečiť deťom len skorý štart, aby sme si mohli byť istí, že dosiahnu úspech v budúcnosti. Aby vyučovanie detí bolo efektívne, je potrebné vyho-

vieť ich prirodzeným potrebám vyplývajúcim z tej etapy intelektuálneho a emocionálneho rozvoja, v ktorej sa práve nachádzajú. Dnes už vieme, že malé deti sa učia inak ako mládež a dospelí. Aby sme priblížili rodičom a opatrovateľom malých žiakov moderné zásady vyučovania anglického jazyka, nižšie uvádzam najdôležitejšie zásady zamerané na dieťa a jeho vývoj, ktoré využívajú aj naši učitelia pri vyučovaní cudzieho jazyka.

Keďže deti nie sú schopné sústrediť sa na jednu vec dlhšiu dobu, dôležité sú časté zmeny typu a charakteru cvičení. Vyučovanie prebieha pomocou jazykových aj iných hier, ktorých opodstatnenie nespočíva len v tom, že obsahujú zábavný prvok, ale aj v tom, že majú predovšetkým edukačný význam.

Slovná zásoba, pasívne a aktívne štruktúry

Výber tém, počet slov a slovných spojení prezentovaných a precvičovaných počas hodiny je výsledkom dlhotrvajúcich pozorovaní správania

sa detí. Aby sme neodradili malých žiakov, je potrebné prispôbiť požiadavky k možnostiam dieťaťa. Počet slov a slovných spojení, s ktorými sa deti zoznamujú a ktorých významu rozumejú, omnoho prevyšuje slovnú zásobu, ktorú sú deti schopné používať. Tento proces odráža prirodzenú tendenciu poznávania jazykov.

Obdobie ticha

Moderná výučba cudzieho jazyka u detí od začiatku spočíva predovšetkým v cvičení porozumenia hovorového slova z počúvania. Keď deti nebudeme nútiť hovoriť, vyjadríme týmto svoj rešpekt k „obdobiu ticha“, ktorého dĺžka vo veľkej miere závisí od individuálnych dispozícií dieťaťa.

Použitie slovenského jazyka na hodinách anglického jazyka

Počas hodiny je veľmi dôležité vytvoriť deťom podmienky podobné ako pri prirodzenom spôsobe výučby jazyka, tzn. vychádzať z vytvárania kontextu, z ktorého sa dieťa neustále snaží odhadovať významy. Neučíme prekladať a neoverujeme porozumenie pomocou slovenského jazyka. Slovenský jazyk v počiatočnej fáze

slúži len k vyjadreniu skúseností detí a k vyjadreniu názorov a reflexií týkajúcich sa vyučovania.

Pesničky a riekanky

Pesničky, rytmické opakovanie a rýmované texty nepomáhajú pri zapamätávaní novej látky preberanej na hodine len deťom hudobne nadaným. Je nesporné, že príjemné hudobné asociácie umocňujú prepojenie jazykových impulzov s pamäťou.

Príbeh

Pri vyučovaní sa už oddávna používa metóda spojená s rozprávaním, čiže s tvorením historiek a príbehov, do ktorých sú vložené prezentované a následne precvičované nové jazykové prvky. Čím je príbeh kúzelnejší, neobvyklejší alebo zábavnejší, tým ľahšie a na dlhšiu dobu sa zapamätá. Scény prezentované v anglických učebniciach pre 1. stupeň ZŠ sú také sugestívne, že deti veľmi ľahko pochopia kontext situácie aj napriek tomu, že počúvajú príbeh v angličtine.

V našej škole sa učia prváci a druháci anglický jazyk jednu hodinu týždenne. Tretiaci a štvrtáci sa učia anglický jazyk 3 hodiny týždenne. Cudzí jazyk vyučuje pani učiteľka Ľubica Dudášová, ktorá učí aj v súkromnej jazykovej škole/ www.slovakventures.sk/

M. Díková

Niečo pre gazdinky

Kuracie prsia s prekvapením

500g kuracie prsia, slaninka, šunka, tavený syr v črievku, tvrdý syr, šľahačková smotana, oregano, bazalka, soľ, mleté čierne korenie, sladká paprika, korenie Pečené kura.

POSTUP PRÍPRAVY

Kuracie prsia narežeme na rezne a naklepeme, osolíme z oboch strán. Na panvici opražíme na malé kocky nakrájanú slaninku a šunku, po chvíli pridáme tavený syr, nastrúhaný tvrdý syr, štipku čierneho korenia, sušeného oregana, bazalky a sladkej papriky. Pripravenou zmesou plníme kuracie rezne, kraje upevníme šparátkom. Vložíme do zapekacej misy, posypeme korením „Pečené kura“, a podlejeme šľahačkovou smotanou. Pečieme prikryté pri 200°C asi 30 - 40 minút, potom mäsko odokryjeme a zapečieme. Podávame so zemiakmi alebo zemiakovou kašou.

Dobrú chuť!

R.r.

Stretnutie s mladost'ou

Vpiatok 9. septembra 2011 o 11:00 hodine sa v našej rodnej obci uskutočnilo stretnutie spolužiakov – sedemdesiatnikov.

Prvé neformálne zvítanie bolo pred Liptovskou izbou. Už z patričnej diaľky zaostreješ na obrysy blížiacej sa postavy. No jasné, je to predsa ... a uvedomuješ si rozdiel medzi rokmi uchovávanou predstavou a pred tebou stojacou realitou, ktorá len posilňuje obojstrannú aktivitu k srdečnému objatiu. Ale kto je táto osoba? Nevieš a nevieš a tak sa jednoducho spýtaš (pani učiteľky): A ty si kto? Áno stretli sme sa zmenení, s plešinami, šedinami, liekmi, injekčnými striekačkami aj s paličkami - pomocničkami a nielen s vráskami na tvári, ale usmievaví, nabudení, veselí ...

Po premiestnení do budovy obecného úradu sme sa stretli so starostom Ing. Júliusom Porubänom, matriarkou Annou Droppovou a administratívnou pracovníčkou Evou Slivkovou. Vlastné prijatie u pána starostu obce otvorila pani matriarka. Privítala nás bez ohľadu na to, kde teraz žijeme, ako obyvateľov našej rodnej obce.

Potom Eva Gundová – Šuňavcová predniesla z vlastnej tvorby:

VYZNANIE RODNEJ DEDINE

Buď pozdravený, kto brnkol si
na citlivú strunu
a pýtaš sa, čo má pre mňa
tú najväčšiu cenu?
Nuž odpoviem Ti.

Priateľu,

vyber sa autom v krásny, slnečný deň,
nech horný Liptov je Tvojej cesty cieľ.
V Liptovskom Hrádku je zrúcanina hradu,
tu zahni doprava,
cez Dovalovo a za malú chvíľu
uvíta Ťa rodná moja obec
Liptovská Kokava.

Cestou tou, priateľu, choď veľmi pomaly,
lebo od nádhery dych sa Ti zastaví.
Nuž zastaň v polovici cesty
na Vyšnom Petrmáni ...

A spusti zrak svoj kolom dokola,
chyt' sa stromu, lebo od úžasu Ti
zakrúti sa hlava.

Čo vidíš?

Týčiť sa do výšav majestátny Kriváň
a veľké opachy jeho nezvratných skál,
hôr zázračných štíty, hlboké doliny
a pod nimi polia, jarčeky, lúčiny,
prekrásny, malebný to podtatranský kraj.

Obráť potom hlavu proti slnku na juh ...
čo vidíš?

To vencom Nízkyh Tatier uzatvára sa kruh!
Keby tu Sládkovič len raz bol pobýval,
po divej Poľane Kriváň by ospieval.

Keď Ty z Petrmána pozrieš v sveta strany,
máš najkrajší kút tu rovno na dlani.

Volá Ťa Račková, Jamnická, Bystrá, Kamenistá,
Tichá, Tomanová, Kôprová, Nefcerka,
nadol zas Čierny Váh, Bocká, či Jánska,
Demänová,

Prejdi ich a blahorečiť budeš
padnúť na kolená.
Čo diaľne diale, všetky svety prejdeš,
Ty verabože krajší kút nenajdeš.

• • •

Aby si už celkom nezdivel z tej krásy,
pohladia Ti dušu kokavských žien hlasy.
Vítat' Ťa tam budú chlebom, soľou, spevom,
starosta Ťa zase pozve milým slovom
do svojho úradu pripit' si na zdravie,
pán farár na fare dá Ti požehnanie
vyslovíac Ti vďaku za šľachetnosť činu,
že učíš poznávať a ctiť si domovinu.

A potom pochopíš,
že rodák tej krásy sa celý život korí
a zakaždým, keď príde v úcte hlavu skloní
a vzdáva vďaku Bohu i rodným za ten dar,
že narodiť a žiť tu – tak veľké šťastie mal

Spontánny potlesk všetkých prítomných a kde tu aj zvlhnuté oči hovorili o pocitoch a stotožnení sa s vyrieknutými slovami. Vďaka ti Eva.

Za spolužiakov spomenula počiatky našej školskej dochádzky Jana Štadániová – Porubánová. Pripomenula i to, že niektorí nás už opustili a privítala zástupkyňu učiteľov pani Ľudmilu Horváthovú r. Záborskú. Potom menovala všetkých žijúcich spolužiakov a zároveň predstavila pánovi starostovi prítomných účastníkov stretnutia:

Eva **Gundová** – Šuňavcová (Žilina), Ján **Choma** (L. Kokava), Ján **Choma** (Košice), Mária **Juríková** – Rysulíková (L. Peter), Eva **Kéryová** – Stolárová (Žilina), Želmíra **Krafská** – Barteková (B. Bystrica), Margita **Kucháriková** – Strnísková (L. Mikuláš), Emília **Lehotská** – Grešová (L. Kokava), Milan **Majerčík** (L. Mikuláš), Ľuba **Medved'ová** – Fronková (Bratislava), Emília **Pechová** – Porubánová (Šamorín), Emília **Pozorová** (L. Hrádok), Ján **Porubán** (L. Ondrej), Miloš **Porubán** (Košice), Mária **Šefčíková** – Uličná (L. Kokava), Jana **Štadániová** – Porubánová (Martin), Mária **Trégerová** – Valientková (L. Hrádok), Elena **Uličná** – Porubánová (Bratislava), Igor **Vrbičan** (L. Kokava), Milan **Vrbičan** (Strážnice, ČR) a Emília **Zazuľáková** – Vrbičanová (Žilina).

Pán starosta vo svojom príhovore informoval účastníkov stretnutia s vývojom v obci za posledných 20 rokov. Najmä tí z nás, ktorí žijeme vo vzdialenejších oblastiach a zriedkavejšie prichádzame do rodnej obce sme v zhuťnenej forme dostali vyčerpávajúce informácie o dosiahnutých výsledkoch pri zveľaďovaní a skrášľovaní obce. Neobišiel ani problémy, s ktorými sa v súčasnej

ekonomickej situácii obec stretáva.. Ocenil trpezlivosť a pochopenie občanov v súvislosti s predlžovaním ukončovania niektorých akcií. S uspokojením a pochvalou sa vyjadril ku separácii odpadu občanmi a pri udržiavaní čistoty. Stručne charakterizoval tiež pripravované projekty pre najbližšie obdobie ako aj perspektívne zámery do budúcnosti. Vyjadril potešenie z návštevy rodákov v obci so želaním príjemných zážitkov, častých návratov a pevného zdravia všetkým.

Za milé prijatie na obecnom úrade, poskytnuté informácie a želania poďakovala Jana Štadániová - Porubánová pánovi starostovi a pracovníckam úradu. Poďakovanie vyslovila aj pani učiteľke a symbolickou kyticou kvetov i ostatným našim učiteľom, ale aj rodičom. Všetkým patrí úcta a vďaka za našu výchovu a vzdelanie. Sedemdesiatakárskou ružou do rúk najčerstvejšieho jubilanta Igora Vrbičana, vinšom Márie Juríkovej – Rysuliakovej, zborovým „Živijo“ a slávnostným prípitkom pána starostu všetkým sa akt prijatia na obecnom úrade skončil.

• Spoločná fotografia pred obecným úradom

Potom stretnutie pokračovalo v Liptovskej izbe úvodným príhovorom Jána Chomu:

Vážená pani učiteľka, milý spolužiaci, v jari nášho života, práve v tomto ročnom období pred 64 rokmi, sme sa prvýkrát stretli ako krdel' drobných detí – prváčikov. Počas základnej školy sme s pomocou našich učiteľov získavali nielen vedomosti a poznatky, ale vytvorili sme aj svojský, nenapodobiteľný a jedinečný kolektív. Následne si každý z nás hľadal postać svojho života, buď tu doma, alebo v blízkom, či vzdialenejšom okolí i v celej vtedajšej Československej republike. V dnešnej dobe leto nášho života skončilo, prichádza jeseň, čas - ten sa nevráti, z krdla nás ubudlo, cesta sa nám kráti ...

No, ale dnes starosti, žiaľ, bôľ, ťažkosti i nostalgiu – všetko toto zrušme!!! Žiť nám stále chutí a tak dnešok nech je plný pohody, radostí z nášho spoločného i individuálnych stretnutí. Na zdravie našej pani učiteľke, nám všetkým

V priebehu stretnutia pokladník PSBU Ján Choma nás stručne, no zasvätené poinformoval o situácii a aktivitách urbáriátu, v ktorom väčšina z prítomných je podielníkmi. Vhodne rozšíril pohľad na dianie v tejto sfére života obce.

Stretnúť sa po vyše polstoročí s ľuďmi, s ktorými ťa spájajú nitky spomienok na najkrajšie obdobie tvojho života je samo o sebe nevšedný, fascinujúci a jedinečný zážitok. V myslí sa ti automaticky oživujú svetielka spoločných okamihov v triede, na hodinách, cez prestávky, na chodbách, na školskom dvore, po škole na dedine, v chotári, na Podbanskom, v Táboře – v Tichej doline, ... a odrazu sa cítiš malý, mladý, žiješ opäť len TU a TERAZ – „nič nemáš na hlave“, bezstarostne, ľahko. Dnes si tu s osobami, s ktorými sa naplňali dni tvojej mladosti. Neuveriteľné, magické, očarujúce ... Môžeš hovoriť, pýtať sa pred všetkými i vo dvojici slobodne a priamo bez voľakedajšieho ostychu, ohanbievania sa, obáv ...

Vypočúť si životné príbehy spolužiakov autenticky, na vlastné uši, s priamym očným kontaktom od skromných začiatkov – v zamestnaní, v osobnom živote, pri tvorbe rodiny, budovaní (získavaní) príbytkov, výchove detí ... – až po súčasnosť, je privilegium zúčastnených, nezameniteľné a nenahraditeľné. Výnimočnosť danej chvíle a prítomných a s ňou spojená otvorenosť a úprimnosť výpovedí jednotlivcov je zaväzujúca pre všetkých – patrí len tejto, svojim spôsobom, uzatvorenej spoločnosti, nie širokej verejnosti. Zažívané spoločné pocity zdieľanej radosti, zúčastnenosti a spolupatričnosti, to sú dnešné pojivá jedinečnosti kolektívu. Sú a zostanú v nás rovnako pevne do našich ďalších rokov, ak Boh dá, ako tie z mladých liet. Čas stretnutia sa pretiahol do neskorých nočných hodín. Po družných, veselých i vážnych chvíľach, kokavských pesničkách nám tento deň budú pripomínať nezaбудnutelné spomienky.

V sobotu 10. septembra sme za všetkých účastníkov položili kyticu a zapálili sviečky na cintoríne, aby sme si uctili pamiatku spolužiakov, ktorí nás opustili.

Eva Gundová, Žilina
Jana Štadániová, Martin
Ján Choma, Košice

STRETNUTIE SPOLUŽIAKOV 70-nikov, Lipt. Kokava, 9. septembra 2011

P.č.	MENO Dátum narodenia	ADRESA	KONTAKT (tel., mail) Poznámka
1.	Eva Šuňavcová Gundová	Osiková 3213/18 010 01 Žilina	041/5681601
2.	Mária Uličná Šefčíková	032 44 Lipt. Kokava 420	044/5297489
3.	Emília Vrbičanová Zazuľáková	Vlčince III Nitrianska 1593/3 010 01 Žilina	041/5254326 maza@ingeo.sk Marián Zazuľák
4.	Igor Vrbičan	032 44 Lipt. Kokava 315	0918051447
5.	Miloš Porubán	Sídl. Nad Jazerom Baltická 4 040 11 Košice	055/6745381 0944006941 poruban.jan@gmail.com
6.	Elena Porubánová Uličná	Žiškova 24 811 02 Bratislava	0904453029 0904453028-manžel
7.	Milan Majerčík	Nábřeží 1868/17 031 01 L. Mikuláš	044/5526183
8.	Ján Choma	Sídl. Nad Jazerom Uralská 10 040 12 Košice	055/6741812 0948601169 jan.choma@atknetsk
9.	Emília Porubánová Pechová	Školská 24 931 01 Šamorín	0908 626226 putiska@centrum.sk - dcéra bilakorjarka@gmail.com - dcéra
10.	Mária Valientková Trégerová	Cesta k Belej 853 033 01 Lipt. Hrádok	044/5222872 treger@lhr.sk
11.	Eva Stolárová Kéryová	Daniela Dlabača 902/12 010 01 Žilina	041/5620540
12.	Jana Porubánová Štadániová	Majakovského 4 036 01 Martin	043/4383348 uhlariking@gmail.com - k sestre michalcova.gastrostar@gmail.com - dcéra Andrea
13.	Euba Fronková Medved'ová	Hanulova 7 841 01 Bratislava	02/ 64362077 luba.medvedova@vudpap.sk
14.	Ján Choma	032 44 Lipt. Kokava 154	044/5297254 mitrenga@hradok.net - dcéra
15.	Emília Pozorová	Belanská 538/62 033 01 Lipt. Hrádok	044/5224719
16.	Ján Porubán	032 04 Lipt. Ondrej 1	044/5595391
17.	Mária Rysuliaková Juriková	Lipt. Peter 215 033 01 L. Hrádok	044/5223748 777131@gmail.com Jana Klaučová - dcéra
18.	Margita Strnisková Kucháriková	Lipová ul. 528/8 Podbreziny 031 01 Lipt. Mikuláš	044/5533591 p.malekova@gmail.com Patrícia Máleková - dcéra
19.	Emília Grešová Lehotská	032 44 Lipt. Kokava 25	0915807027
20.	Želmíra Barteková Krafská	Fončorda Slnečná ulica 40 974 01 B. Bystrica	048/3942314 jkrafsky@orange.mail.sk Jaroslav Krafský
21.	Milan Vrbičan	Bartošova 816 696 62 Strážnice okr. Hodonín, ČR	00420605909239 lenka.hertlova@seznam.cz - dcéra

OPUSTILI NÁS:

P.č.	MENO	POSLEDNÁ ADRESA	
1.	+ Martin Šuňavec	032 44 L. Kokava	
2.	+ Miloš Nudzik	Karosa 586 01 Vysoké Mýto	
3.	+ Rudolf Fronko	032 44 L. Kokava 330	
4.	+ Emília Uličná Štecková	032 33 Kr. Lehota 196	
5.	+ Viera Cholvadová Šípková	032 44 L. Kokava 146	
6.	+ Olga Durišova Kubíková	013 05 Belá pri Varíne	
7.	+ Želmíra Strnisková	032 44 L. Kokava	
8.	+ Daniel Porubán	033 01 L. Hrádok	

UČITEĽKA:

	Eudmila Záborská Horváthová	032 22 Lipt. Tmovec 159	044/5598427
--	---------------------------------------	----------------------------	-------------

Zo života ZO SZPB v našej obci

Naša ZO SZPB pokračovala v aktívnej činnosti aj v tomto roku. Pracovala na svojich úlohách, ktoré si stanovila na výročnej členskej schôdzi 31. 1. 2011. Členovia organizačného výboru sa pravidelne zúčastňujú schôdzi, ktoré poriada oblastný výbor SZPB v Liptovskom Mikuláši. 8. máj sa už tradične nesie v znamení osláv víťazstva nad fašizmom. Pri príležitosti 66. výročia sa uskutočnila slávnosť v našej obci, ktorej súčasťou bolo polozenie vencov k pomníku padlých hrdinov pred obecným úradom, relácia v miestnom rozhlase, ako aj slávnostná členská schôdza ZO.

Ďalšou akciou bola brigáda na miestnom urbáriate, ktorej sa zúčastnila väčšina našich členov spolu s rodinnými príslušníkmi. 11.8.2011 sme sa dôstojne rozlúčili s najstarším a posledným účastníkom odboja Pavlom Kľaučom. 28.8.2011 sme sa zúčastnili 67. výročia osláv SNP na Podbansku, ktoré sa uskutočnili pod záštitou obce Východná.

Nezabudnuteľná bola návšteva Tichej doliny a polozenie spomienkových vencov na rázcestí Tichej a Kôprovej doliny za účasti členov našej organizácie.

Záverom roka plánujeme organizovať vianočné posedenie s rodinnými príslušníkmi.

Emília Fronková
tajomníčka ZO SZPB

• Účastníci osláv SNP

Pranostiky

Október Sv. Terézia (15. okt.)

- * Po sv. Terezke mráz po strechách lezie.
- * Leto je za rohom, jeseň sa rehoce, v hypermarketoch sú už Vianoce.

November

sv. Martin (11.11.)

- * Ak príde Martin na bielom koni, metelica metelicu honí.
- * Ak hus o Martine už po ľade chodí, zas okolo Vianoc v kaluži sa brodí.
- * Ak príde Martin na červenom Berlingu, naženie do roboty aj sfingu.

JUBILANTI

V mesiacoch júl – september 2011 sa dožili významných jubileí títo občania:

65 rokov:

- Stanislav Šuňavec, č.d. 270

75 rokov:

- Eugen Porubán, č.d. 90
- Emília Taragel'ová, č.d. 147

80 rokov:

- Eugen Fronko, č.d. 94
- Božena Oravcová, č.d. 234

85 rokov:

- Eugen Grešo, č.d. 334
- Vilma Jurčová, č.d. 76

90 rokov:

- Zuzana Grešová, č.d. 25

Všetkým jubilantom blahoželáme a do ďalších rokov im prajeme veľa zdravia a spokojnosti. Praje obecné zastupiteľstvo.

Za uvedené obdobie sa narodili tieto deti:

- Adam Škrovan č. d. 425
- Matúš Oravec, č.d. 234

Vitajte nám a nech rastie, každým dňičkom Pudske šťastie....

Za uvedené obdobie zomreli títo občania:

- Pavel Klaučo, č. d. 126

Aj slnko zapadá ústupom do noci, kto raz pút' dokonal nieto viac pomoci...

Navždy nás opustil

Vo veku 90-tich rokov nás dňa 11.8.2011 navždy opustil najstarší a posledný priamy účastník odboja Pavel Kľaučo, ktorý sa narodil 18.11.1920. Za jeho dlhoročnú prácu v prospech spoločnosti, ako aj ZO SZPB, dostal počas svojho života viacero vyznamenaní. Za odbojovú činnosť v SNP bol príkladom pre nás mladších členov ZO.

S úctou si na neho spomína rodina a členovia ZO SZPB v Liptovskej Kokave

Češ' jeho pamiatke!

Z histórie Kokavského futbalu - pokračovanie

S kôr než začnem písať históriu Kokavského futbalu /roky 1965-1970/, musím sa zamyslieť nad súčasnou situáciou futbalu teraz. Kokava, ktorá v minulosti hrávala futbal na vysokej úrovni a vždy v horných priečkach /okrem Liptovský Mikuláš/ teraz, po skončení sezóny 2010-2011, futbal v obci zanikol a naše družstvá – seniori, dorast, žiaci sa do súťaže neprihlásili, čo je na škodu mladých ľudí, ako aj samotnej obce. Dúfam len, že tento výpadok nie je konečný a Kokava bude naďalej v ďalších rokoch hrať futbal a tým aj zviditeľňovať našu obec po športovej stránke.

A teraz sa vrátim k slávnej histórii Kokavského futbalu /roky 1965-1970/, ktoré môžeme zapísať zlatými písmenami do histórie. Naše I. mužstvo vtedy hralo prím v okresnej lige Liptovský Mikuláš. Nepredvídaný úspech dosiahlo 30.8.1966, keď vyhralo na ihrisku súpera Tesly Liptovský Hrádok 3:2. Bolo to prvá výhra nad touto TJ na jej ihrisku. Naši chlapci zahrali na výbornú vo všetkých smeroch a právom ich označil športový redaktor časopisu „Nový Liptov“ štukou II. triedy okresu Liptovský Mikuláš. Góly za nás dali Fronko Daniel a Bartoš Ján.

Lipt. Kokava štukou II. triedy

	II. trieda					
L. Kokava	4	4	0	0	10:5	8
Hanovo	4	3	1	0	9:3	7
L. Porúbka	4	2	2	0	8:3	6
Tesla	4	3	0	1	17:8	6
Hýbč	4	2	1	1	13:6	5
Dovalovo	4	1	2	1	11:7	4
L. Sliače	4	1	2	1	8:7	4
Máj Mikuláš	4	1	1	2	6:5	3
Ploštín	4	0	2	2	6:11	2
Z. Poruba	4	1	0	3	5:13	2
Švošov	4	0	1	3	6:13	1
Stankovany	4	0	0	4	3:21	0

Vedúce – dosiaľ neporazené mužstvo L. Kokavy.

Liptovská Kokava hrala v zostave:

zľava: Šuňavec Milan, Šuňavec Ján, Bartoš Ján, Fronko Daniel, Klaučo Vladimír, Pozor Milan, Choma Ján

KPäciaci: Maľata Ján, Majstrák Ján, Rúčka Ján a Bartoš Zdeno.

V uvedenom ročníku 1966-1967, ktorý bol pre naše mužstvo veľmi úspešný naši chlapci skončili na II. mieste po jesennej časti s rovnakým počtom bodov ako vedúca Tesla Liptovský Hrádok

Zľava:

Ruman Milan, Rúčka Ján, Maľata Ján, Pozor Milan, Fronko Daniel, Klaučo Vladimír, Choma Ján, Klaučo Martin, Šuňavec Ján, Bartoš Zdeno, Šuňavec Milan. Chýbajúci Majstrák Ján, Bartoš Ján, Šuňavec Stanislav, Choma Milan, Nudzík Kornel.

4.12.1966 sa konala výročná schôdza TJ. Zúčastnili sa jej aj zástupcovia OV-ČSTV. Na schôdzi boli prehodnotené práce pri výstavbe športového ihriska a dostalo sa poďakovanie od zástupcov OV- ČSTV za umiestnenie nášho družstva /II. miesto/. Zároveň boli prevedené aj voľby na ďalšie obdobie. Zvolení boli: predseda TJ – Vrbičan Miloš, tajomník – Jančuška Miloš, Tréner – Nemsila Ján, vedúci I. mužstva – Choma Miloš.

Výrazné športové úspechy sme dosiahli hlavne za účinkovania trénera Nemsila Jána, ktorý trénoval nielen I. mužstvo, ale aj dorast. O tom, že tréningy boli na úrovni a tréner nič na tréningu nezľavil svedčia aj výsledky, ktoré mužstvá podávali v súťažiach /2 hodiny vytrvalostný tréning na kondíciu

hráčov/ behy od chotára Badzgoň až do Stryčkova po kopcoch. Futbal sa hral až na konci tréningu, keď už hráči mali všetkého po krk. Aj keď hráči dostali na tréningoch zabráť, výsledky sa ukázali v súťažiach. Nemsilu volali „Kondička“, pretože hráčom nič neodpustil. Naša TJ nemala nadbytok finančných prostriedkov, prevádzalo sa oploštenie ihriska, úprava šatní, výsadba okrasných drevín – jedličiek /apríl 1968/, ktoré sú tam doposiaľ. Vysádzali sa brigádnicky za pomoci lesníka Martina Rúčku-Kovaľu, ktorý tieto stromčeky aj zaobstaral. Peniaze boli potrebné aj na výstroj, preto sme na miestnom JRD do roka odpracovali 500-600 brigádnických hodín. Pre zaujímavosť uvádzam, ako nám vyšli v ústrety aj občacia. Mne sa stalo, že na tréningu som si zničil kopačky – podrážku, štuple na kopačkách a povedal som mojej mame, aby mi ich zanesla k majstrovi obuvníkovi. Petrovič Ján mal dielňu u Orecha pri krčme. Keď mu dala kopačky do opravy, povedal: „Žosička, keď bude anglická kráľovná chodiť bosá, nech chodí, ale kopačky do nedele opravené budú“. Za uvedenú opravu nepýtal ani korunu. Uvádzam to ako príklad, že vtedy celá obec žila futbalom. Keď hodnotím obdobie roku 1965-1970, konkrétne rok 1966-1967, musím spomenúť futbalové stretnutie TJ Kokava a Tesla Liptovský Hrádok, ktoré sa hralo na jar 1967 na domácom ihrisku. Podotýkam, že víťaz stretnutia mal istý postup do krajského majstrovstva I.B triedy Žilinského kraja. Prípravy na uvedené stretnutie boli naozaj veľké. Celý týždeň sa hovorilo len o futbale, ktorý nás čaká v nedeľu. Hráči Tesly boli celý týždeň na sústreďení v Račkovej doline na Tesláckej chate, kde naberali silu a kondíciu na zápas v Kokave. Konečne prišiel čas stretnutia. Atmosféra na ihrisku bola na bode varu, hracia plocha, usporiadateľská služba, zdravotná služba boli pripravené na úrovni krajských súťaží. Na futbalové stretnutie sa prišlo pozrieť cca 600 priaznivcov. Okrem domácich fanúšikov prišli aj priaznivci Tesly Liptovský Hrádok, Pribyliny, Dovalova, Vavrišova. Naše mužstvo nešťastne prehralo 1:0, aj keď podľa hry mal byť výsledok opačný. No niekedy je to tak, že jeden hrá

je to tak, že jeden hrá výborne a súper náhodne vystrelí a dá gól. Tak to dopadlo aj u nás. Podotýkam, že naše družstvo dalo vyrovňavajúci gól, strelil ho Šuňavec Ján, no rozhodca ho neuznal pre údajnú loptu mimo ihriska. Výhrou sa Tesla vyrovnala bodove Liptovskej Kokave a pre lepšie skóre postúpila na I. priečku tabuľky.

Naše družstvo hralo v nasledovnej zostave: Porubän Ján (chytal pretože Bartoš Zdeno bol mimo obce – zájazd). Majstrák Ján, Choma Ján, Maľata Ján, Šuňavec Ján, Klaučo Vladimír, Rúčka Ján, Pozor Milan, Šuňavec Milan, Bartoš Ján, Šuňavec Stanislav.

Konečne poradie ročníka 1966-1967

1. Tesla Liptovský Hrádok 36 bodov
2. Liptovská Kokava 35 bodov

Súťažný ročník 1967-1968 hralo naše I. mužstvo tiež výborný futbal. V uvedenom ročníku hrali mužstvá ako Závažná Poruba, Černová, Sliache, Dúbrava, naše družstvo po striedavých úspechoch skončilo na 3 mieste tabuľky. Postúpilo Hybe. Najlepšími strelcami

uvedeného súťažného ročníka boli Šuňavec Milan, Šuňavec Stano. Obaja dali po 14 gólov a Bartoš Ján 13. Cez letnú prestávku sa pravidelne poriadali futbalové turnaje – spomeniem jeden, ktorý sa konal po skončení súťaže 1966-1967 za účasti TJ Hybe, Jamník, Liptovský Peter a domáce družstvo. Naše družstvo obsadilo 1. miesto, keď vyhralo nad Hybami 2:1 a Jamníkom 1:0

Okrem športovej činnosti naša TJ sa podieľala aj na spoločenskej činnosti obce. Pravidelne vždy na Vianoce odohral divadelný krúžok divadelné hry a cez fašiangy TJ poriadala reprezentačné plesy, ktoré boli ako odmena pre športovcov. Spomeniem ples r. 1966, na ktorom nás zabávala ľudová hudba ZK – ROH Chremko Strážske, víťaz ľudovej hudby z Východnej.

Maľata Ján

Odvzdávanie cien turnaja.

Zľava: Rúčka Martin – rozhodca, Porubän Július – člen výboru a vedúci turnaja, Jančuška Miloš – tajomník

TURISTI V LETE

Posledný júnový týždeň a začiatok júla počasie turistike neprialo. Bolo chladno a pršalo. Až v nedeľu 10. júla malá skupinka turistov sa vybrala na Kriváň. Dopoludnia bolo slnečno, horúco a popoludní boli búrky. Vtedy ako správny turisti už boli doma.

Niektorí dovolenkove dni využili na „bežnú“ turistiku s rodinami /Popradské pleso, Skalnaté pleso, .../, ale zašli aj na obľúbené Temnosmrečianske plesá v závere Kôprovej doliny.

Na nedeľu 17. júla pripravili túru do Kamenistej doliny na Pyšné sedlo, no nakoniec z rôznych dôvodov išla tam len malá skupinka. Nuž také je dovolenkové obdobie. Nástup do nádhornej romantickej Kamenistej doliny je na Podbansku pod hotelom Kriváň, ktorú uzatvára Pyšné sedlo. Sedlo je trávnaté a leží v hlavnom hrebeni Západných Tatier. Kamenistá dolina je dlhá, stále sa do nej stúpa, ale nie je strmá. Časový údaj pre turistov je od ústia doliny po Pyšné sedlo 3.30 hod., ale dá sa to zvládnuť aj za 2.30 hod. V prvej polovici doliny sú vôkol zaujímavé skalné bralá a odtiaľ zrejme aj jej názov. Dolina nepatrí do Červených vrchov, ktoré sú vysokohorským krasom a tvoria ich vápence. Kamenistá dolina je v blízkosti Červe-

ných vrchov a už tu začínajú vápence /hladké sivé skaly/. Preto na vápencovom podlaží je aj iné rastlinstvo a kvetena. Každý si to určite všimne. Zaujímavá je aj kosodrevina. V hornej časti doliny bola vysádzaná pred časom žienčkami a lesník „bradáč“ Matejbus /aj on kopal jamky a sadiť /ju rozhodol sadiť nie v pásach, ale tak, aby po jej rozrastení vyzerala plocha prirodzene a zver mohla bez problémov prechádzať pomedzi ňu. Bohatosť flóry a tmavozelené flaky kosodreviny Kamenistú dolinu radia tiež pod názov „záhrada Západných Tatier“. Dolina nie je až tak navštevovaná, nakoľko je zrejme pre niektorých dlhá. Z doliny nie sú zaujímavé pohľady na dominantné vrcholy vľavo Kotlová a Bystrá /2248m/, najvyšší vrchol Západných Tatier, a vpravo Veľká Kamenistá /2127m/. Tieto vrcholy odhalia svoju krásu, až na vrchole, keď ich objavíte. Dolinou preteká Kamenistý potok, voda preskakuje skaly a vytvára vodopády.

Záver doliny tvorí teda Pyšné sedlo /1792m/ a nachádza sa medzi vrcholmi Blyšť /2169m/ a Veľká Kamenistá /2127 m/. V minulosti sedlo slúžilo k prechodu do poľského Zakopaného a tiež sa tu čulo pašo-

valo. V Pyšnom sedle končí značený úsek hlavného hrebeňa od Roháčov, i keď na Veľkú Kamenistú doposiaľ vedie vyšľapaný chodník. Uzavretá časť hlavného hrebeňa začína v Pyšnom sedle a končí v podstate v Tomanovskom sedle.

V Pyšnom sedle turisti zaspomínali na mladšie roky, keď urobili prechod po uzavretej časti chodníka. Výstup na Veľkú Kamenistú vpravo s prevýšením 335m sa dá zvládnuť aj za 30 min. Veľká Kamenistá je veľmi mohutný vrchol hlavného hrebeňa Západných Tatier. Z doliny to nie je výrazný vrchol, ale po výstupe vás uchváti nielen skvostný pohľad na celé Tatry, ale aj jeho stvárnenie. Na severovýchode /smerom na Kriváň a Tichú dolinu/ je tento skalnatý vrchol rozorvaný hlbokým kolmým žľabom prudko spadajúcim do doliny Hlina. Vedľa vás je akoby hlboká priepasť. Smerom na Podbanské sa tiahne krásny široký trávnatý chrbát Grešova. Je to pozvoľne spadajúci hrebeň vo výške asi 1900m končiaci sa Holým vrchom 1863m. Pokiaľ by tam bol značkový chodník, dalo by sa tadiaľ prejsť na Podbanské. Veľká Kamenistá je určite jedným z najlepších rozhľadových bodov v Západných Tatrách, každému zavládne pri dobrých podmienkach v duši pocit krásy a pohody. Ale podobne aj z chrbáta Grešova sú nádherné pohľady na dolina Hlina, Tichú dolinu

/oproti je majestátny Kriváň/, ale i Kamenistú dolinu. Zhora tohto trávnatého hrebeňa nad Podbanským každý hneď pochopí názov Kamenistej doliny. Má strmé svahy a kamene sa tu zosúvajú kdekôľvek. Pokiaľ by ste tu náhodou zabúdli a na hrebeni nenašli chodník pomedzi kosodrevinu, museli by ste zísť strmými svahmi Kamenistej, čo je priam životu nebezpečné.

V minulosti turisti pokračovali z Veľkej Kamenistej po hrebeni, ktorý ohraňuje ľavú severozápadnú stranu Tichej doliny. Zároveň je to poľsko-slovenská štátna hranica. Z poľskej strany máte ako na dlani záver Doliny Koscieliska. Nasleduje Hlinské sedlo /1914m/ a opäť sa vystupuje na vrchol Smrečiny /2068m/. Z juhozápadnej strany skalnatý vrchol, zo severovýchodnej strany hôľnatý. Vrchol Smrečiny je nad Hlinským a Širokým žľabom, čo sú odnože Tichej doliny. Pokračovaním trasy je Smrečinské sedlo /1799m/, čo znamená opäť dolu. Nasleduje výstup na Poľskú Tomanovú /1977m/, ktorá zo začiatku vôbec neupúta. Na jej vrchole je zas panoráma zadnej časti Tichej doliny s majestátnou Svinicou, ale aj letecký pohľad na celú Tomanovu dolinu slovenskú i poľskú. V slovenskej Tomanovej doline sú dve plesá, malé upúta svojou tmavou farbou /zrejme je hlboké/. To všetko sa dá vidieť z vrcholu Poľskej Tomanovej. Nielen Kamenistá dolina je „záhrada“, aj na tomto hrebeni od Pyšného sedla cez Veľkú Kamenistú, vrchol Smrečiny a Poľskú Tomanovú je bohatosť flóry. Vidíme tu zaujímavé žlté kvietky ako astrý /kamzičník chlpatý/, upúta červenohnedá ostrá tráva vlniaca sa vo vetre a dych vám vyráža tmavozelený mach na skale a na ňom akoby zdobenie červeno-fialovými malými kvietkami. Akoby tu bol raj na zemi.

Zo zaujímavého vrcholu Poľskej Tomanovej, ktorá je na štátnej hranici, /je aj Liptovská Tomanová 1839m smerom na Tichú dolinu a tvorí okraj Tomanovskej doliny/ sa schádza po skalnom chodníku do Tomanovského sedla /1685m/. V súčasnosti celý tento hrebeň, ale aj Tomanovská dolina sú turisticky neprístupné. Je a bude tu divoká príroda. Bývalý turistický chodník zarastie a budú sa tu vyznať len lesníci a ochranári. Podľa ich rozprávania majú tu raj aj medvede, už podľa ich trusu. Je zaujímavé, že medvede akoby mali najradšej robiť svoju potrebu práve na chodníkoch alebo ceste. Niekedy ich čerstvý trus nájdete aj po ceste v Tichej doline v pravidelných intervaloch. Pokiaľ túto cestu v Tichej doline od Tomanovskej doliny absolvujete pešo, čo je cca 12 km, máte o zábavu aj s miernymi obavami z týchto zvierat postarané.

Posledné dva júlové týždne 2011 bolo mimoriadne nepriaznivé počasie, neustále pršalo. Po Slovensku sú aj záplavy. Na turistiku do vysokých hôr sa nedá ani pomyslieť. Až prvú augustovú nedeľu 7.8. turisti vyšli opäť cez Kamenistú do Pyšného sedla. Bolo oblačno, hore bola hmla a silnejší vietor. Nič pre psychicky slabšie národy. Hmlu niekedy vietor odfúkol a zjavili sa zas zaujímavé pohľady na Kamenistú. Je škoda, že už spomínaný hrebeň pravej strany Kamenistej doliny od vrcholu Veľkej Kamenistej zvaný Grešovo nie je turisticky prístupný/nie je tam značkovaný chodník/. Trasa z Podbanského cez Kamenistú dolinu na vrchol Veľkej Kamenistej a späť dolu po hrebeni Grešova na Podbanské by bola veľmi zaujímavá, nie príliš náročná trasa. Osobne si myslím, že aj z pohľadu ochrany prírody by táto trasa vyhovovala.

Druhý augustový týždeň turisti každý deň sledovali predpovede počasia. Koncom týždňa však rozhodli, že v pondelok 15. augusta uskutočnia výstup na Gerlach, najvyšší vrchol Slovenska a Tatier. Väčšina chcela tento výstup absolvovať, preto bolo potrebné osloviť až troch horských vodcov. Výstup na Gerlach je totiž povolený len s horskými vodcami. Nie je to bežná túra. Ráno sa vyrazilo z Kokavy už 3.15 hod. do Tatranskej Polianky, odkiaľ turisti vyváža taxík hotela Sliezky dom. Výstup začína od tohto hotela. Vyráža sa skoro, aj za tmy, aby výstup a zostup bol ukončený dopoludnia. Po pol hodine stúpania ste rovno pred prvým skalným bralom. Naviazaný ste na lano a dostanete prilbu. Ešte „rozospať“ musíte šplhať po skale. Každého to „cukne“, všetci ste na jednom lane. Výstup do výšky 2655 m n.m je stále v skalnom strmom teréne. Na vrchole turisti stáli už o 8.20 hod. Vzájomne si tu každý podá ruku, a práve vtedy aj s ministrom Lipšicom, ktorý tam bol tiež. Po krátkom občerstvení treba ísť dolu, nakoľko je tu málo miesta, ale aj z dôvodu rýchleho návratu. Zostup je opäť strmý, je tu možnosť zosuvu a padania skál. Treba byť stále opatrný. Horský vodca drží účastníkov stále v strehu, nechce, aby sa ich sústreďenie zmenšilo. Koniec zostupu je na dohľad, ale na konci je jeden z najťažších úsekov. Kolmá skalná stena. I keď je každý istený lanom, všetci musia potlačiť určité zábrany alebo aj strach. Po absolvovaní tohto úseku sú už účastníci v blízkosti Batizovského plesa. Nasleduje vzájomné blahoželanie a fotografovanie aj s horskými vodcami.

Potom treba ešte asi hodinu šla-

pať na horský hotel Sliezky dom. Pred príchodom do hotela okolo poludnia turistov zastihne dážď. To je hlavný dôvod, aby sa túra začínala v skorých ranných hodinách. Úspešný výstup na Gerlach je obrovským zážitkom pre každého. V každom zostane plno dojmov a emócií.

• Časť turistov na vrchole Gerlachu, v popredí horský vodca Viktor Beránek

V nedeľu 21. augusta niektorí tréningovo „vybehli“ na Kotlovú. Bolo slnečné počasie. Zistili, že v tejto oblasti sa neurodili čučoriedky. Každý rok tu bývalo nielen veľa čučoriedok, ale aj brusníc a malín. Tento rok v niektorých lokalitách bol ako zaklätý.

Dalšia nedeľa /28.8./ bola daždivá, ale už na druhý deň v pondelok na výročie SNP bolo pekné počasie. Menšia partia si zas tréningovo vyšla na Kasprov.

Prvú septembrovú nedeľu bolo zas pekné počasie. Skupina turistov vyšla do Kôprovej doliny a Temnosmrečianske plesá. Je to jedna z tradičných túr do krásneho kúta Tatier. Opäť sa tu zaspomínalo na mladé časy, keď sa prešlo od spomínaných plies v ich zadnej časti v podstate strmo hore do sedla Chalubinského vrát /2029m/. Tu je už z poľskej strany značkovaný chodník. Je to hlavný hrebeň Tatier. Od Chalubinského vrát ide Hrubý hrebeň, nie je značkovaný, ale dalo sa ním prejsť na Hrubý štít /2172m/. Hodne ho navštevujú Poliaci z dvoch poľských dolín. Z Hrubého štítu vidno naraz možno najviac plies v celých Tatrách-dohromady deväť - Päť poľských stavov, Morské oko, Čierny stav pod Rysmi a Nižné a Vyšné Temnosmrečianske pleso. Za Hrubým štítom pokračuje hrebeň ohraňujúci Temnosmrečiansku dolinu Liptovskými múrmami, sedlom Čierna lávka, Kotolnicou a cez Hladký štít na Hladké sedlo. Tento hrebeň by zvládli len kondične

dobré pripravení turisti so skúsenosťami z vysokohorského terénu. Nikomu to nedoporučujeme, nakoľko nie sú tu značkové trasy a údajne najmä poľskí ochranári sú neprijemní a dávajú pokuty. Z Hladkého sedla sa už dá vrátiť do Tichej alebo Kôprovej doliny cez sedlo Závory.

Skupinka turistov ďalšiu nedeľu za slnečného počasia z Jamnickej doliny „absolvovala“ Ostrý roháč. Nakoľko celý september bolo nádherné jesenné počasie, akoby stvorené pre turistiku, na nedeľu 25. septembra bola naplánovaná túra v poľskej časti Tatier. Nazýva sa Orlia prť a je to najťažšia značková trasa v celých Tatrách. Malo by byť stále počasie celý deň, lebo na túru treba naplánovať aspoň 8 hodín pre skalnaté úseky a nedá sa už z trasy zísť. Turisti sa tu neustále pohybujú vo výške 2100 až 2250 m n.m. Túra obyčajne začína buď na Svinici 2301m, alebo v sedle Zavrát cez Malý kozí vrch /2226m/. Nakoľko túto časť už turisti absolvovali pred rokom, nastúpili na Orliu prť až v Kozom sedle. Začali teda v Tichej doline za tmy o 5.20 hod. a cez sedlo Závory prišli na Hladké sedlo. O 6,50 hod., čo je už poľsko-slovenská hranica, vychádzalo slnko. Do Kozieho sedla je zo začiatku bežná trasa, ale neskôr je to už skalný strmý terén, ktorý sa ide za pomoci rebříkov a reťazí. Táto trasa má podľa turistického obtiažnosti najvyšší stupeň. Kto chce trasu zvládnuť, nesmie sa báť výšok, musí byť kondične solídne pripravený a mal by mať už niečo zlezené v skalnom teréne za pomoci reťazí a rebříkov.

Z Kozieho sedla asi o 9,30 hod. sa lezie na Veľký kozí vrch do výšky 2291 m, čo je najvyšší bod trasy. Ďalej sa pokračuje neustále v skalnom náročnom teréne, stále hore a dolu. Je to neuveriteľné prevýšenie, ktoré treba zvládnuť. Na trase sa odhadlo, že je tam najmenej 200 ks reťazí. Jednu turistku boleli aj „ručičky“. Prešlo sa hrebeňom Granátov a veľkým počtom sediel a vrcholov. O 14.hod. turisti prišli na Krížne (sedlo) vo výške 2112 m. To je koniec najzložitejšej trasy. Zážitok z tohto sedla – potlesk staršieho pána Poliaka, keď sa spýtal, čo turisti už absolvovali.

Treba sa však ešte vrátiť domov a zdolať nejedno prevýšenie. Čakalo ich ešte asi štyri hodiny chôdze. Príchod do Tichej doliny bol o 17.45 hod. Túru absolvoval aj starosta J. Porubán a ďalší piati - A. Vrbičanová, L. Rúčka, J. Glos, T. Krajč, M. Nemsila. O zážitkoch a priebehu akcie by sa dala napísať

knížka s nádhernými „neuveriteľnými“ fotografiami.

• **Na Orlej prti niet cesty späť ani pre Alenku Vrbičanovú...**

V sobotu a nedeľu 1.a 2.októbra turisti ponúkli pomoc svojmu priateľovi p. Beránkovi, chatárovi na Chate pod Rysmi (má prenajatú aj urbársku chatu Pod dlhou). Pre dlhotrvajúce sucho v blízkosti chaty pod Rysmi nie je nikde voda. Treba ju nosiť z nižšej polohy 200m výškových. Prišli v sobotu popoludní na chatu a začali nosiť vodu v tridsaťlitrových bandaskách. Až vtedy si začne každý vážiť vodu. Niekde treba oddychovať po krátkych 30-40 m úsekoch. Spolu na chatu vyniesli 330 litrov vody. V sobotu večer si z chaty „vybehli“ na Rysy 2503 m o 18.00 hod. a videli nádherný tatranský večer, zapadajúce slnko za štíty, oranžový obzor a večernú

panorámu celých Tatier. Vrátili sa za tmy na chatu, kde prenocovali. Ráno pred raňajkami vyniesli jednu „váрку“ vody v bandaskách ako tréning/nohy dostanú zabrat/ a chatár Beránek sa uvoľnil a pozval ich na výstup na Vysokú 2547m. Treba tam ísť s horským vodcom. Je to náročnejší výstup ako na Gerlach. Nesmie sa urobiť ani jedna chyba.... Hore sa vylezie, ale horšie je dolu a veru sa objavil na vrchole aj strach zo zostupu. Vrchol štítu Vysoká veľmi dobre vidieť zo Štrbského plesa. Opäť to bol zážitok na celý život. Vďaka patrí chatárovi pánovi Beránkovi z Chaty pod Rysmi, ktorý nedávno oslávil šesťdesiate narodeniny. Aj touto cestou mu turisti z Lipt. Kokavy prajú stále pevné zdravie, optimizmus a stále tú silu, ktorou disponuje.

Tento príspevok je obsiahly, ale toto leto a už aj jeseň bolo bohaté na akcie. Málokomu sa podarí Orlia prť, Gerlach, Vysoká,.... Niektorí čitatelia si to radi prečítajú, niektorí povedia, že je to zbytočne dlhé. Autor chce, aby aj týmto spôsobom boli archivované aktivity, ale aj počasie v tom - ktorom období, postrehy s prírody, kvetena a zaujímavé okamihy.

L'ubomír Rúčka,
klub turistov a lyžiarov

• **Kokavskí turisti po zostupe.**

KOKAVSKÉ AKTUALITY

Kokavské aktuality vydáva obec Liptovská Kokava, Stará ul., č. 390, číslo tel.: 044/5297 100. Redakčná rada: Mgr. V. Fronková, Ing. J. Porubán, E. Slivková, Z. Vrbičanová. Fotografie: A. Porubán. /Stanovisko redakcie sa nemusí stotožňovať s obsahom a názorom uverejnených príspevkov. Vzhľadom k počítačovému spracovaniu KA nezodpovedá redakcia za gramatickú úpravu dodaných príspevkov/. Grafické spracovanie a tlač: Grafic Color, 031 01 Lipt. Mikuláš, tel.: 0907 882 298. Vychádzajú každé tri mesiace. Náklad: 350 ks. EV 3369/09.